

og de have for øvrigt ogsaa været forskellige i andre Henseender, men de have tillige noget fælles. De have alle været Vidnesbyrd om, at de Regering, der have fremsat disse Forslag i Rigsdagen, den ene efter den anden, have opfattet som deres Pligt snarest muligt at raade Bod paa det Savn, der var opstaaet derved, at Christiansborg Slot brændte, en Begivenhed, der, som vi alle vide, havde det til Følge, at baade Konge, Rigsdag og Højesteret saa at sige bleve husvilde.

Men disse Forslag kunne for øvrigt ogsaa under et andet Hensyn deles i to Klasser. Den ene Klasse dannes da af de to sidste, nemlig det Forslag, der blev forelagt den 6. Oktober 1903 og det nu foreliggende. Alle de andre høre til den anden Gruppe. Sagen er simpelthen den, at de to Forslag, som ere blevne fremlagte i Rigsdagen i Løbet af de sidste 3 Aar, ere blevne forelagte først i Folketinget. Det var ikke Tilfældet med de andre Forslag. De bleve stadig forelagte først i Landstinget. Det vidner om en Forandring i Opfattelsen fra Regeringens Side. Det vilde være naturligt, om et saadant Forslag, der direkte eller indirekte omhandler Genopførelsen af Christiansborg Slot, et Foretagende, som vil koste mange Millioner, først blev forelagt i Folketinget og derefter kom til Forhandling i Landstinget. Men i Overensstemmelse med Tidsaanden i Halvfemserne — fra 1884 og til Begyndelsen af det ny Aarhundrede — var det naturligt, at disse Forslag blev forelagte først i Landstinget. Men den Gang, vi skulde til at tage den Sag op paa ny under det første Venstreministerium, gik man den anden Vej. Desuden skal jeg henlede Opmærksomheden paa de særlige Omstændigheder, hvorunder Loven af 5. November 1903 blev gennemført. De ville allesammen mindes, hvad det væsentlige Indhold er i denne Lov. Det fastslaas, at Christiansborg Slot først og fremmest skal opføres, og at det skal opføres paa det nuværende Slots Grund, det vil altsaa sige, paa Ruinens Grund, og at Udgifterne til Opførelsen ikke maa overstige 6 Mill. Kr. Saaledes hedder det altsaa i Loven af 1903. Endelig skulde der affoldes en Skitsekonkurrence, og Forberedelse dertil skulde iværksættes ved en Kommission. Det er Hovedtrækkene i denne Lov.

Men de Enkeltheder, jeg nærmest tænker paa, ere ikke disse. Man vil sikkert huske, at Forslaget til denne Lov blev forelagt den 6. Oktober 1903, og det var

behandlet færdigt af Rigsdagen inden den 15. November samme Aar. Det blev altsaa gjort færdigt i Løbet af nogle faa Uger, og den kgl. Sanktion foregik netop den 15. November 1903. Vi huske alle, hvad Meningen var med dette, skulle vi sige, lidt forcerede Arbejde for at gøre Loven netop færdig til den Tid — Meningen var, at man fra Rigsdagens Side vilde vise vor daværende Konge, Christian den Niende, en Opmærksomhed. Den 15. November blev Loven underskrevet af Kongen. Det var Aarsdagen for hans Tronbestigelse. Han havde den Dag, han underskrev denne Lov, været Konge over vort Land i 40 Aar. Vi ønskede fra Rigsdagens Side at vise vor gamle Konge en Opmærksomhed ved netop paa den Dag at forelægge ham denne Lov til Underskrift. Dette kan ikke forstaaes paa anden Maade, end at der derved er afgivet et Løfte fra Rigsdagens Side om, naar Forholdene i det hele taget tillade det, ret snart at gennemføre en Lov om Christiansborg Slots Genopførelse. Denne Lov handlede kun om Forberedelserne dertil.

Jeg skal da vende mig til Udvalgets Arbejde og Stillingen i Udvalget. Hvis jeg vilde sige, at der havde været stor Enighed i Udvalget om det foreliggende Forslag, og at Forhandlingerne havde vist Villie til stor Imødekommen fra forskellige Sider osv., vilde jeg ikke være i Overensstemmelse med Sandheden. Jeg har nu siddet her i Rigsdagen i 12 Aar, og jeg har deltaget i Arbejdet i forskellige Udvalg, men jeg mindes ikke — i hvert Fald ikke i dette Øjeblik —, at Opfattelserne have været i den Grad divergerende, som Tilfældet har været i dette Udvalg. Forholdet var i Virkeligheden det, at den Gang Forslagets Behandling i Tinget var gjort færdig, vare ogsaa næsten alle Tingets Medlemmer paa det rene med, hvilket Standpunkt de vilde indtage lige overfor dette Forslag, og under alle Omstændigheder gjaldt dette de Medlemmer, som tillige vare Medlemmer af Udvalget, de vare færdige i det Øjeblik, første Behandling her i Tinget var sluttet. Vore Udvalgs-møder vare derfor og kunde derfor ikke være synderlig indholdsrige eller interessante. Vi skiltes paa de Grundprincipper, der skulde være ledende ved Christiansborg Slots Genopførelse, og det giver sig af sig selv, at naar man var uenig i Grundprincipperne, kunde man ikke med stor Interesse og ikke med store Forventninger om Udbytte diskutere Enkelthederne i den Plan, hvis ledende Princip en stor